

Microsoft®
REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI

Jakość wychowania fizycznego a zwolnienia z wf-u

Rola nadzoru w ograniczeniu liczby zwolnień z wychowania fizycznego

Opracowała:

Ewa Sprawka

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Jak zmieniło się wychowanie fizyczne?

Jakie są jego cele i funkcje?

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Wychowanie fizyczne pomimo swej długiej i bogatej historii i tradycji przeżywa kryzys w skali globalnej (Berlin 1999 i Magglingen 2005)

Działalność edukacyjna, której celem byłaby wyłącznie wysoka sprawność fizyczna dzieci i młodzieży nie jest już wystarczającym argumentem dla włączenia wychowania fizycznego do programów szkolnych.

Nowoczesne wychowanie fizyczne powinno zapewnić wszystkim uczniom solidne fundamenty zdrowia (fizycznego, psychicznego i społecznego), a także radość z regularnej aktywności ruchowej.

FAKT

Nadwaga, otyłość (...)
stanowią jedną z głównych przyczyn
umieralności w Europie

*Rezolucja Parlamentu Europejskiego
w sprawie białej księgi na temat zagadnień zdrowotnych związanych
z odżywianiem, nadwagą i otyłością
25 września 2008 r.*

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

FAKT

Z powodu otyłości przestaną być wydolne krajowe systemy ochrony zdrowia

*Przestrzega Światowa Organizacja Zdrowia,
zwracając uwagę na problem walki z otyłością*

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Rola szkoły

Przede wszystkim na poziomie szkolnym konieczne jest podjęcie kroków zmierzających do zagwarantowania, że **aktywność fizyczna oraz zrównoważone odżywianie staną się częścią naturalnych zachowań dziecka**

Rezolucja Parlamentu Europejskiego; priorytet „Dzieci”

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Wychowanie fizyczne, tak jak inne przedmioty, ma przygotować ucznia do funkcjonowania we współczesnym świecie, do pełnienia różnych ról społecznych.

Misją wychowania fizycznego winno być:

- wyposażenie uczniów w kompetencje niezbędne do dbania o zdrowie własne i innych, do uprawiania aktywności fizycznej i sportu przez całe życie,
- przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym, rodzinnym i odpoczynku w XXI stuleciu.

1999 - reforma systemu edukacji

Ścieżka edukacyjna - edukacja prozdrowotna

2008 - reforma programowa

„Ważnym zadaniem szkoły jest także edukacja zdrowotna, realizowana przez nauczycieli wielu przedmiotów, której celem jest kształtowanie u uczniów umiejętności dbania o zdrowie własne i innych ludzi i tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.”

(Preambuła podstawy programowej)

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

„Wychowanie fizyczne pełni ważne funkcje edukacyjne, rozwojowe i zdrowotne. Wspiera rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny oraz zdrowie uczniów i kształtuje obyczaj aktywności fizycznej i troski o zdrowie w okresie całego życia. Pełni wiodącą rolę w edukacji zdrowotnej”

Podstawa programowa. Uwagi do realizacji

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Obecna podstawa programowa jest zgodna z modelem zalecanym przez WHO

- ❑ wiodący przedmiot - wychowanie fizyczne,
- ❑ wymagania dotyczące zdrowia włączone do wielu przedmiotów.

Wychowanie fizyczne to nie tylko
„uczenie się ruszania”,
ale także „ruszanie się, aby się uczyć”

(Sugden D., Talbot M)

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

„Uczenie się ruszania”, to najczęstszy sposób pojmowania wychowania fizycznego postrzeganego jako proces

- kształtowanie umiejętności ruchowych,
- rozwijanie zdolności motorycznych.

„Ruszanie się, aby się uczyć” dotyczy aktywności fizycznej jako kontekstu i środka umożliwiającego osiągnięcie kompetencji niezbędnych żeby efektywnie dbać o zdrowie swoje i innych.

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Czy zajęcia wychowania fizycznego
ukierunkowane są na wymagania opisane
w nowej podstawie programowej?

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE *II etap edukacyjny (fragment)*

Cele ogólne

Bezpieczne uczestnictwo w aktywności fizycznej o charakterze rekreacyjnym i sportowym ze zrozumieniem jej znaczenia dla zdrowia:

1. Udział w aktywności fizycznej ukierunkowanej na zdrowie, wypoczynek i sport;
2. Stosowanie zasad bezpieczeństwa podczas aktywności fizycznej;
3. Poznawanie własnego rozwoju fizycznego i sprawności fizycznej oraz praktykowanie zachowań prozdrowotnych.

PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE *II etap edukacyjny (fragment)*

1. Diagnoza sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego

Uczeń:

- 1) wykonuje bez zatrzymania marszowo-biegowy test Coopera;
- 2) wykonuje próby sprawnościowe pozwalające ocenić wytrzymałość tlenową, siłę mięśni posturalnych i gibkość dolnego odcinka kręgosłupa oraz z pomocą nauczyciela interpretuje uzyskane wyniki;
- 3) dokonuje pomiarów wysokości i masy ciała oraz z pomocą nauczyciela interpretuje ich wyniki;
- 4) ocenia własną postawę ciała.

PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE *II etap edukacyjny (fragment)*

1. Diagnoza sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego

Uczeń:

- 1) wykonuje bez zatrzymania marszowo-biegowy test Coopera;
- 2) wykonuje próby sprawnościowe **pozwalające ocenić wytrzymałość tlenową, siłę mięśni posturalnych i gibkość dolnego odcinka kręgosłupa oraz z pomocą nauczyciela interpretuje uzyskane wyniki;**
- 3) **dokonuje pomiarów wysokości i masy ciała oraz z pomocą nauczyciela interpretuje ich wyniki;**
- 4) **ocenia własną postawę ciała.**

PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE

II etap edukacyjny (fragment)

2. Trening zdrowotny

Uczeń:

- 1) mierzy tętno w spoczynku i po wysiłku;
- 2) wymienia zasady i metody hartowania organizmu;
- 3) demonstruje po jednym ćwiczeniu kształtującym wybrane zdolności motoryczne oraz ułatwiające utrzymywanie prawidłowej postawy ciała;
- 4) wykonuje próbę wielobojową składającą się z biegu, skoku i rzutu;
- 5) wykonuje przewrót w przód z marszu oraz przewrót w tył;
- 6) wykonuje prosty układ gimnastyczny.

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Microsoft®
REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI

PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE

II etap edukacyjny (fragment)

2. Trening zdrowotny

Uczeń:

- 1) mierzy tętno w spoczynku i po wysiłku;
- 2) wymienia zasady i metody hartowania organizmu;
- 3) demonstruje po jednym ćwiczeniu kształtującym wybrane zdolności motoryczne oraz ułatwiające utrzymywanie prawidłowej postawy ciała;
- 4) wykonuje próbę wielobojową składającą się z biegu, skoku i rzutu;
- 5) wykonuje przewrót w przód z marszu oraz przewrót w tył;
- 6) wykonuje prosty układ gimnastyczny.

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Microsoft®
REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI

Jak dokumentowany jest proces kształcenia w zakresie wychowania fizycznego?

Jak formułowane są tematy lekcji?

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

7 zakresów w doborze zadań głównych lekcji

- ❑ Zdrowie, higiena i bezpieczeństwo
- ❑ Samoocena i samokontrola
- ❑ Asekuracja, samoasekuracja i pomoc
- ❑ Organizacja i prowadzenie zajęć
- ❑ Rozwijanie zdolności kondycyjno -koordynacyjnych
- ❑ Technika sportowa
- ❑ Taktyka sportowa

7 zakresów w doborze zadań głównych lekcji

- ❑ Zdrowie, higiena i bezpieczeństwo
- ❑ Samoocena i samokontrola
- ❑ Asekuracja, samoasekuracja i pomoc
- ❑ Organizacja i prowadzenie zajęć
- ❑ Rozwijanie zdolności kondycyjno -koordynacyjnych
- ❑ Technika sportowa
- ❑ Taktyka sportowa

CZY...JAK nauczyciel wzmacnia poczucie wartości u uczniów?

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

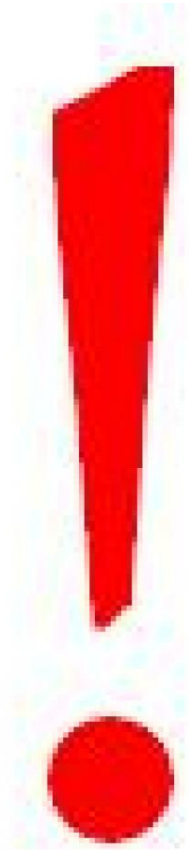

Dobór uczniów do zespołów ćwiczebnych

„Dobierzcie się w pary”

„Do dwóch odlicz”

„Arek i Jarek wybierają zespoły”

Podział na zespoły

Dynamiczny podział

„Dwa końce jednego sznurka”

Rozdzielanie par

Podział ze względu na kolor przyboru

...

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Co dominuje na lekcji wychowania fizycznego? Współdziałanie czy współzawodnictwo?

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Współdziałanie jest dążeniem do osiągnięcia wspólnych celów przez grupę, bez narażania na przegraną któregoś z jej członków.

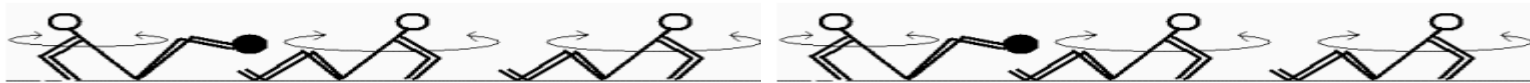
Satysfakcją przy współdziałaniu jest osiągnięcie wspólnego celu oraz możliwość wykonania danego zadania.

Cel musi być zaakceptowany przez wszystkich członków grupy.

Przykłady zadań stymulujących proces współpracy

- bicie rekordu klasowego

- sumowanie punktów za zadania wykonane z kolejnymi uczniami
np. odbicie piłki
oburącz ze współwiczącym

Za co oceniany jest uczeń na lekcji wychowania fizycznego?

Czy zasady oceniania w szkole są zgodne z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi?

Rozporządzenie MEN

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

Rozdział 2

§ 2. 1. Ocenianiu podlegają:

- 1) osiągnięcia edukacyjne ucznia;
- 2) zachowanie ucznia.

§ 3.2.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach, i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

Rozporządzenie MEN

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

Rozdział 2

§ 2. 1. Ocenianiu podlegają:

- 1) osiągnięcia edukacyjne ucznia;
- 2) zachowanie ucznia.

§ 3.2.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach, i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

Przykłady zapisów w szkolnych zasadach oceniania z wychowania fizycznego

Ocenie podlegają:

1. Umiejętności z zakresu programu nauczania: technika wykonywania ćwiczeń z gimnastyki, wybrane elementy gier zespołowych, lekkiej atletyki i pływania (w klasach, które uczestniczą w zajęciach na basenie)
2. Sprawność ogólna: poziom cech motorycznych - sprawdziany: siły, szybkości, wytrzymałości, skoczności

PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE *II etap edukacyjny (fragment)*

1. Diagnoza sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego

Uczeń:

- 1) wykonuje bez zatrzymania marszowo-biegowy test Coopera;
- 2) wykonuje próby sprawnościowe pozwalające ocenić wytrzymałość tlenową, siłę mięśni posturalnych i gibkość dolnego odcinka kręgosłupa oraz z pomocą nauczyciela interpretuje uzyskane wyniki;
- 3) dokonuje pomiarów wysokości i masy ciała oraz z pomocą nauczyciela interpretuje ich wyniki;
- 4) ocenia własną postawę ciała.

PODSTAWA PROGRAMOWA PRZEDMIOTU WYCHOWANIE FIZYCZNE *II etap edukacyjny (fragment)*

1. Diagnoza sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego

Uczeń:

- 1) **wykonuje** bez zatrzymania marszowo-biegowy test Coopera;
- 2) **wykonuje** próby sprawnościowe pozwalające ocenić wytrzymałość tlenową, siłę mięśni posturalnych i gibkość dolnego odcinka kręgosłupa oraz z pomocą nauczyciela interpretuje uzyskane wyniki;
- 3) **dokonuje pomiarów wysokości i masy ciała oraz z pomocą nauczyciela interpretuje ich wyniki;**
- 4) **ocenia własną postawę ciała.**

Przykłady zapisów w szkolnych zasadach oceniania z wychowania fizycznego

- Uczeń może otrzymać ocenę pozytywną (motywującą) **za systematyczne, aktywne, bez zastrzeżeń nauczyciela** uczestnictwo na lekcjach...;
- Ocenę niedostateczną **za negatywny stosunek do przedmiotu (niezdyscyplinowanie, stwarzanie zagrożenia na lekcji, odmowa wykonania ćwiczenia)**

Przykłady zapisów w szkolnych zasadach oceniania z wychowania fizycznego

Na ocenę.....

- uczeń **posiadał sprawność**, umiejętności i wiedzę **ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi**,
- **aktywnie uczestniczył** we wszystkich lekcjach w-f,
- zna przepisy i zasady mini gier sportowych, **potrafi współorganizować i sędziować imprezę rekreacyjno - sportową**,
- **posiadał nawyki dbałości o higienę stroju, osobistą i estetykę miejsca ćwiczeń**,
- uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym i godnie reprezentuje szkołę na zawodach sportowych szczebla powiatowego i regionalnego,
- **jest kulturalny na imprezie sportowej i obiektywny w samoocenie i ocenianiu innych**.
- zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich., posiada klasę sportową w dyscyplinach objętych programem nauczania jak i innych nie realizowanych podczas zajęć wychowania fizycznego.

Przykłady zapisów w szkolnych zasadach oceniania z wychowania fizycznego

Na ocenę.....

- uczeń posiadał sprawność, umiejętności i wiedzę ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi,
- aktywnie uczestniczył we wszystkich lekcjach w-f,
- zna przepisy i zasady mini gier sportowych, potrafi współorganizować i sędziować imprezę rekreacyjno - sportową,
- posiadał nawyki dbałości o higienę stroju, osobistą i estetykę miejsca ćwiczeń,
- uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym i godnie reprezentuje szkołę na zawodach sportowych szczebla powiatowego i regionalnego,
- jest kulturalny na imprezie sportowej i obiektywny w samoocenie i ocenianiu innych.
- zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich., posiada klasę sportową w dyscyplinach objętych programem nauczania jak i innych nie realizowanych podczas zajęć wychowania fizycznego.

Rozporządzenie MEN

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

§ 11. 1. Klasyfikacja śródroczna polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, i zachowania ucznia oraz ustaleniu - według skali określonej w statucie szkoły - śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania

6. Klasyfikacja roczna, począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, i zachowania ucznia w danym roku szkolnym oraz ustaleniu rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, według skali, o której mowa w § 13 ust. 2 i § 15 ust. 3.

Przykłady zapisów w szkolnych zasadach oceniania z wychowania fizycznego

Na ocenę.....

- **aktywnie uczestniczy w życiu sportowym na terenie szkoły** lub też w innych formach działalności związanych z kulturą fizyczną
- **godnie reprezentuje szkołę w zawodach, zajmując punktowane miejsca,**
- **swoją postawą społeczną i stosunkiem do przedmiotu nie budzi zastrzeżeń** posiada prawidłowe nawyki higieniczno-zdrowotne

Przykłady zapisów w szkolnych zasadach oceniania z wychowania fizycznego

Na ocenę.....

- aktywnie uczestniczy w życiu sportowym na terenie szkoły lub też w innych formach działalności związanych z kulturą fizyczną
- godnie reprezentuje szkołę w zawodach, zajmując punktowane miejsca,
- swoją postawą społeczną i stosunkiem do przedmiotu nie budzi zastrzeżeń **posiada prawidłowe nawyki higieniczno-zdrowotne**

Przykłady zapisów w szkolnych zasadach oceniania z wychowania fizycznego

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIA PODLEGAJĄCE OCENIE

Postawa:

1. Udział w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych (zaangażowanie, strój, wysiłek wkładany w rozwój sprawności, udział w życiu sportowym szkoły, higiena osobista)
2. Reprezentowanie szkoły w zawodach sportowych
3. Prozdrowotny styl życia

MEN 2009

O potrzebie reformy programowej kształcenia ogólnego

Ocenianie to nie system represyjny, służący tworzeniu konkurencji i porównywaniu uczniów, ale narzędzie służące uczniowi, nauczycielowi oraz rodzicowi do rozpoznania poziomu i postępów w opanowaniu wiadomości i umiejętności przewidzianych na danym etapie nauczania.

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

Rozporządzenie MEN w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

§ 7.

Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, techniki, zajęć technicznych, plastyki, muzyki i zajęć artystycznych należy w szczególności brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

Rozporządzenie MEN w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

§ 7.

Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, techniki, zajęć technicznych, plastyki, muzyki i zajęć artystycznych należy w szczególności brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

Rozporządzenie MEN w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

§ 8. 1.

Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z zajęć wychowania fizycznego, zajęć komputerowych, informatyki lub technologii informacyjnej na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia ucznia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.

Co by było gdyby...?

- ❑ Czy wzrosłaby liczba uczniów ćwiczących na wf gdyby byli oni zobligowani do obecności na lekcji i realizowali zadania z zakresu edukacji zdrowotnej, które podlegałyby ocenie?
- ❑ Czy przy obecnej podstawie programowej wychowania fizycznego, zasadne jest zwalnianie ucznia z tego przedmiotu?

Prezentacja przedstawiona na IX Kongresie Zarządzania Oświatą - OSKKO, Łódź, 24-26.09.2014

www.oskko.edu.pl/kongres/

**Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego**

